

**Ordu vilâyeti hususî idaresi tarafından yaptırılacak büyük köprüler için Hazinenin kefaletine dair 1/615 numaralı kanun lâiyhası ve Dahiliye, Nafia ve Bütçe encümenleri mazbataları**

*T. C.*  
*Başvekâlet*  
*Muamelât müdürlüğü*  
*Sayı: 6/1019*

16 - IV - 1933

**Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine**

Ordu vilâyeti hususî idaresi tarafından vilâyet yolları üzerinde yaptırılacak büyük köprüler inşaatı için Hazinenin kefaletine ait Dahiliye vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 12 - IV - 1933 toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesi ve Maliye vekilliginin mütaleanamesi ile birlikte sunulmuştur efendim.

Başvekil  
*İsmet*

**Esbabı mucibe lâiyhası**

Sahil vilâyetlerimizin bir çoklarında olduğu gibi, Ordu vilâyetinde de yollar hemen umumiyetle sel yatağı derelerden ve bazan da geniş ırmaklar üzerinden geçmektedir.

Bu derelerden çok çokları senenin bir çok aylarında geliş ve gidişi menedecek derecede coşmakta ve bu yüzden nüfus zayıflığına bile sebep olmaktadır. Bundan başka köprüsüz yapılacak yolların daima işler bir halde bulunmaması ve zamanla harap olmasını ve nihayet bu yollara sarf olunan para ve emele emeğinin de heder olmasını intaç etmektedir.

Vilâyet hususî idaresi zaman, zaman bu dereler üzerine mahalli vesaitle ahşap köprüler inşası suretile ihtiyacı tatmine çalışmış ise de hemen her sene gelen seller bu köprüleri birer ikişer tahrip etmiş ve nihayet bu gün vilâyetin hiç bir tarafında tek bir köprü kalmamış ve Ordu vilâyeti kaza ve nahiyeleri bile bir birinden kara muvasalasından kâmilen mahrum bir hale girmiştir.

Çok verimli ve bereketli toprağı ve nüfus kalabalığı ile memleketimizin mühim bir mntakasını teşkil eden vilâyetin hayat ve harekâtı iktisadiyesinde yolların ehemmiyetini bihakkın takdir eden vilâyet umumî meclisi bütçesinden senede kırk bin liranın büyük köprüler inşasına tahsisini tensip etmiş ve 1933 senesi bütçesile buna ait nizamnameyi de bu esas dahilinde tanzim etmiştir.

Vilâyet dahilinde yapılacak büyük köprülerin adedi altıdır. İnşa bedelleri takriben iki yüz yirmi bin lira tutmaktadır. Bu köprülerin toptan bir şirkete ihalesi hem maliyet fiatı itibarile hem de yolların defaten geliş gidişe açılmasını temin noktasından lüzumlu ve zarurî görüldüğünden inşaatı deruhde edecek müesseselere karşı emniyet verici bir kefalet göstermek lüzumu hiss olunmuştur. Vilâyet umumî meclisi tanzim ettiği yol programile senevi kırk bin liranın köprüler inşaatına tahsisine karar ve bu miktarı karşılamak üzere vilâyetin maliye vesaitile tahsil olunan ve her sene miktarı 120 bin liradan aşağı düşmeyen varidatından 40 bin lirasının Maliye vekâletince tevkifine muvafakat ve buna mukabil Hazine kefaletinin temini Hükümetimizden bamazbata temenni etmiştir.

Bu kanun lâiyhası yukarıda arz olunan esbap ve mülâhazata binaen tanzim edilmiştir.

Maliye vekillığının 5057/173 numara ve 3/IV/1933 tezkeresi suretidir  
Başvekâleti celileye

Ordu vilâyeti hususî idaresi tarafından vilâyet yolları üzerinde yaptırılacak büyük köprüler inşaatı için Hazine kefaletine ait olarak Dahiliye vekâletince tanzim olunup Hazineye havale buyurulan ilişik kanun ve esbabı mucibe lâyihaları tetkik olundu.

Mezkûr vilâyetin yapacağı işler için karşılık gösterdiği varidatın miktarı Hazinece yapılacak kefaleti karşılamakta olduğundan teklif edilen kanun lâyihası ilişik olarak takdim kılınmıştır.

Yüksek Meclise takdimini takdiri samilerine arzeylerim efendim.

Dahiliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.  
Dahiliye encümeni  
Karar No. 19  
Esas No. 1/615

22 - IV - 1933

Yüksek Reisliğe

Ordu vilâyeti hususî idaresi tarafından vilâyet yolları üzerinde yaptırılacak büyük köprüler inşaatı için Hazinesinin kefaletine dair Dahiliye vekillığince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 12 - IV - 1933 toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesi ve Maliye vekillığının mütaleası ile birlikte Başvekâletin 16 nisan 1933 tarih ve 6/1019 numaralı tezkeresine bağlı olarak encümenimize havale buyurulmuş olmakla mesele Dahiliye ve Maliye vekillerinin hazır buldukları 16 - I V - 1933 tarihli toplantımızda konuşuldu.

Nüfus kesafeti, feyizli arazisi sebebiyle memleketimizin umran ve inkişafa en müsait mntakalarından biri olan Ordu vilâyetinin ticaret ve ziraatin terakkisine hâdim muvasala vasıtaları vücude getirmek hususunda gösterdiği şevk ve gayrete Hükûmetin yardım etmesini memnuniyetle kabul eden encümenimiz lâyihayı tasvip eylemiştir.

Yalnız birinci maddedeki 1933 tarihinin sehven yazıldığı anlaşıldığından (1938) olarak tashih olunmuştur.

Yüksek Reisliğe arz olunur.

Dahiliye E. Reisi Na.	R. V.	M. M.	Kâtip	Aza	Aza
Tekirdağ		Çanakkale	Burdur	Adana	Ordu
M. Fayık		Şükrü	Halil	Ali Münif	Ahmet İhsan
Aza	Aza	Aza	Aza	Aza	Aza
Çorum	Amasya	Kars	Ordu	Zonguldak	Amasya
İ. Kemal	Esat	Bahı Tali	İsmail	Rifat	İsmail Hakkı
Aza	Aza	Aza			
Niğde	Kütahya				
Ali Galip	Memet				

**Nafia encümeni mazbatası**

**T. B. M. M.**  
*Nafia encümeni*  
*Karar No. 8*  
*Esas No. 1/615*

4 - V - 1933

**Yüksek Reisliğe**

Ordu vilâyeti hususî idaresi tarafından vilâyet yolları üzerinde yaptırılacak büyük köprüler inşaatı için Hazinesin kefil olmasına dair Dahiliye vekâletince hazırlanıp İcra Vekilleri Heyetinin 12 - IV - 1933 toplanışında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesi ve Maliye vekâletinin mütaleası ile birlikte Başvekâletin 16 - IV - 1933 tarih ve 6/1019 numaralı tezkeresi ve Dahiliye encümeninin mazbatası encümenimize havale buyurulmuş olmakla işbu kanun lâyihası Nafia vekili beyin huzurile okundu ve konuşuldu.

Memleketimizin çok feyizli ve bereketli bir vilâyetinin muvasala yollarını iyi bir hale getirmeye matuf olan işbu lâyiha çok değerli ve yerinde görüldü. Vilâyetin içindeki büyük köprülerin (220) bin lira ile yaptırılması ve bu paranın altı sene zarfında vilâyet hususî idaresi bütçesine konacak kırk bin lira ile ödenmesi hususuna Maliye vekâletinin kefil olması münasiptir. Dahiliye encümeninin mazbatası aynen kabul olunarak yüksek Reisliğe sunulur efendim.

Nafia En. Reisi	M. M.	Kâtip	Aza	Aza	Aza	Aza
Samsun	Erzincan	Manisa	Tekirdağ	Kütahya	Samsun	İçel
<i>Etem</i>	<i>A. Samih</i>	<i>Osman</i>	<i>M. Rasim İbrahim</i>	<i>Dr. Asım</i>	<i>Hakkı</i>	

**Bütçe encümeni mazbatası**

**T. B. M. M.**  
*Bütçe encümeni*  
*M. No. 123*  
*Esas No. 1/615*

10 - V - 1933

**Yüksek Reisliğe**

Ordu vilâyeti hususî idaresi tarafından yaptırılacak büyük köprüler için Hazinesin kefaletine dair olup Nafia encümeni mazbatasile birlikte encümenimize tevdi edilen kanun lâyihası Maliye vekili Beyin huzurile tetkik ve mütalea olunarak encümenimizce de teklif ve ghile kabul edilmiştir. Umumî Heyetin tasvibine arz olunur.

Reis	Reis V.				
Gümüşane	Konya	Aksaray	Çorum	Edirne	Elâziz
<i>H. Fehmi</i>	<i>K. Hüsnü</i>	<i>A. Süreyya</i>	<i>Mustafa</i>	<i>Faik</i>	<i>H. Tahsin</i>
Giresun	İstanbul	Isparta	Kayseri	Kırklareli	Kırklareli
<i>Kâzım</i>	<i>Sadettin</i>	<i>Mükerrem</i>	<i>A. Hilmi</i>	<i>M. Nahit</i>	<i>Şevket</i>
Niğde		Yozgat			
<i>Faik</i>		<i>S. Sırrı</i>			

## HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Ordu vilâyeti hususî idaresi tarafından vilâyet yolları üzerinde yaptırılacak büyük köprüler inşaatı için Hazine kefaletine ait kanun lâyihası*

**MADDE 1** — Ordu vilâyeti hususî idaresi tarafından vilâyet yolları üzerinde yaptırılacak büyük köprüler inşaatı için mezkûr vilâyet hesabına maliye vasıtasile tahsil olunan vergilerden 1933 senesi gayesine kadar her sene 40 000 lira tevkifine ve köprüler inşaatını deruhde ve vilâyetle mukavele akteden şirkete karşı Ordu vilâyeti idarei hususiyesine kefalete Maliye vekâleti mezundur.

**MADDE 2** — Bu kanun 1 haziran 1933 tarihinden muteberdir.

**MADDE 3** — Bu kanunun hükümlerini icraya Dahiliye, Maliye ve Nafia vekilleri memurdur.

12 - IV - 1933

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.
İsmet	Yusuf Kemal	Zekâi	Ş. Kaya
Ha. V.	Mal. V.	Mf. V.	
Dr. T. Rüştü	M. Abdülhalik	Dr. Reşit Galip	
Na. V.	İk. V.	S. İ. M. V.	
Hilmi	M. Celâl	Dr. Refik	
G. İ. V.	Zr. V.		
Ali Rana	Muhlis		

## DAHİLİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

*Ordu vilâyeti hususî idaresi tarafından vilâyet yolları üzerinde yaptırılacak büyük köprüler inşaatı için Hazine kefaletine ait kanun lâyihası*

**MADDE 1** — Ordu vilâyeti hususî idaresi tarafından vilâyet yolları üzerinde yaptırılacak büyük köprüler inşaatı için mezkûr vilâyet hesabına maliye vesaitile tahsil olunan vergilerden 1933 senesi gayesine kadar her sene kırk bin lira tevkifine ve köprüler inşaatını deruhde ve vilâyetle mukavele akteden şirkete karşı Ordu vilâyeti idarei hususiyesine kefalete Maliye vekâleti mezundur.

**MADDE 2** — Aynen kabul edilmiştir.

**MADDE 3** — Aynen kabul edilmiştir.